

■■■ ÜNNEP ■

Évfordulóra emlékezünk. A Vajdasági Magyar Kultúrszövetség megalakulásának hatvanadik. évfordulójára. Jelenetős esemény volt. Egy komoly, sokat ígérő művelődéspolitikai elképzelés megvalósítása.

Úgy gondoltuk akkor, hogy valóban jelentős szervezettel gazdagított művelődési életünk, hogy tevékenységével sikerül majd szellemi életünk szertefutó szálait összefognia, hogy aztán így, egységbe tömörítve, erőteljesebbé, hangsúlyosabbá váljon a szellemi értékeinket őrzők és teremtők munkája!

Kudarcra ítéltetett a kezdeményezés! Mozgósító ereje megijesztette ugyanis az „illetékeseket”. Siettek is gyorsan „intézkedni”, ami ugye azt jelentette, hogy a Vajdasági Magyar Kultúrszövetség munkáját befejezettek tekintették.

Évek múltak el, évtizedek, mígnem életünk válságos pillanataiban, akkor, amikor a menni vagy maradni kérdéssel feküdtünk le és keltünk fel, amikor a háborús uszítástól, a gyűlölettől volt hangos ez a mi kis világunk, akkor szinte fönixmadár módjára újjáéledt, határozott formát öltött az a hatvan évvel ezelőtti elképzelés, és Szabadkán, a Népkör színháztermében, 1992. május 16-án megalakult a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség.

Tizenhárom évvel ezelőtt a Művelődési Szövetséget 38 tagszervezet alapította. Ma több mint százötven tagszervezet részese ennek a rendhagyó ünnepnek, több mint százötven tagszervezet munkáját segíti, koordinálja a Művelődési Szövetség. Nehéz lenne most felsorolni mindazokat a művészeti rendezvényeket, találkozókat, vetélkedőket, megemlékezéseket, ünnepeket, amelyek mögött ott áll a Művelődési Szövetség. Természetesen a felsorolásból művelődési egyesületeink sem maradhatnak ki, hiszen azoknak a száma a legnagyobb.

A Művelődési Szövetség rendkívül gazdag és színes palettáján ott találjuk a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozóját is. Ezt a találkozót említem most. Nem véletlenül! Ugyanis a román, a szlovák és a ruszin színjátszókkal ellentétben nekünk sohasem volt egy olyan seregszemlénk, találkozó, amely megmutatta volna, hogy hol tart mozgalmunk, hogy melyek azok a műsorpolitikai szempontok, amelyek meghatározzák a színjátszó csoportok, társulatok munkáját.

A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetségben gyorsan felismerték, hogy mennyire hiányzik egy ilyen találkozó, hogy mennyivel gazdagabb lenne a mozgalom, ha lehetőséget teremtene arra, hogy színjátszóink legalább évente rendszeresen találkozzanak, kicseréljék tapasztalataikat és egyáltalán, érezzék azt, hogy munkájukat számon

tartják, megbecsülik. S megszervezték a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozóját.

Helyénvaló volt a döntés. És színjátszó mozgalmunk, amely a kilencvenes évek elején igen komoly válságban volt, sőt egyesek már temették is, újjáéledt, majdnem teljes egészében újjászerveződött. Mert a találkozóknak, a találkozóknak egyúttal mozgósító szerepük is volt. S bizony nemcsak a mennyiségi mutatókkal dicsekedhettünk nagyon hamar, hanem a minőséggel is. Arról nem is beszélve, hogy ezek a találkozók, amelyeket egyébként ma már színjátszásunk igaz, bensőséges ünnepeként tartunk számon, a műfaji sokszínűség mellett azt is tudomásunkra adták, hogy a kísérletezés, az útkeresés, a különböző színpadai formanyelvekkel való „ismerkedés” nem idegen színjátszóink számára. Bátran, minden fenntartás nélkül vállalták az újat mondás, az újszerű láttatás nem éppen könnyű útját.

A Művelődési Szövetségnek tehát sikerült a találkozóval műkedvelő színjátszásunkat elmozdítania a holtpontról, sikerült a mozgalom belső életében, szervezettségében „rendet teremtenie”, azt újra életképessé tennie. S ez bizony nem is olyan kis dolog!

Természetesen amikor műkedvelő színjátszásunkról beszélek, nem hallgathatom el, hogy, ugyancsak a Művelődési Szövetségnek hála, az általános iskolás és óvodás színjátszó csoportok találkozója is egyik igen szilárd alapja lett a mozgalomnak. (A kishegyesi találkozóra gondolok, amely 1998-ban indult útjára.) S persze még sok más, a színjátszással kapcsolatos szervezet, csoportosulás teszi gazdagabbá, sokszínűbbé műkedvelő színjátszásunkat.

Most, a rendhagyó ünnep alkalmából, amikor a Kultúrszövetség 60. évfordulójára emlékezünk, talán megengedhetem magamnak, hogy arról is szóljak, amivel műkedvelő színjátszóink találkozóinak tíz esztendeje megajándékozott (az a megtiszteltetés ért, hogy részese lehettem színjátszóink találkozóinak, hogy ott lehettem azok minden előadásán), és ami egy másik világ felismerésének kapuját nyitotta meg előttem.

Ültem ott esténként a sötét nézőtéren, a zsúfolásig megtelt színház széksorainak egyikében, és a többiekkel együtt néztem, figyeltem, hogy mi is történik ott fenn a színpadon, azokon a világot jelentő deszkákon. Figyeltem a reflektorfényben mozgó színjátszókat, és átéreztem azt a belső feszültséget, lelkesedést, amellyel igyekeztek a rájuk bízott színészi feladatot megoldani, éreztem, hogy mennyire fontos számukra, mennyire akarják, hogy hitelesen tolmácsolják a

rájuk bízott figura megszemélyesítését, és hogy mennyire igyekeznek anyanyelvük minden szépségét felmutatni!

Ültem ott a nézőtéren meghatódva, és önkéntelenül is József Attila *Tél* című versének első két sora jutott eszembe:

*Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
hogy melegednének az emberek.*

Mormoltam magamban ezt a két verssort és arra gondoltam, hogy azok ott fenn a színpadon, azok a lelkes, tiszta szívű emberek a tűzrakók. Igen, ez járt a fejemben, ezt éreztem, hogy ők azok, akik rakják a József Attila-i tüzet, rakják, hogy „melegednének” az emberek, hogy egy kicsit másnak, szebbnek érezzék ezt a mi rideg-keserves világunkat. S szinte éreztem ennek a tűznek a melegét, éreztem, ahogy mellém telepszik, magához ölel a többiekkel együtt, és egyszerre nemcsak egymástól szigorúan elhatárolódott emberekként ültek ott a széksorokban, hanem egygé kovácsolódva, megoszthatatlan közösséget alkotva, és megtörtént az, ami elkerülhetetlen volt, megtörtént az együtt lélegzés csodája.

A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség ma már nemcsak egyszerűen jelen van művelődési életünkben, nemcsak újabb és újabb tartalommal igyekszik azt gazdagítani, nemcsak tudatosítani kívánja bennünk szellemi értékeink iránti elkötelezettségünket, hagyományaink tisztelőben tartását, hanem meg nem alkuvó magatartása, önzetlen támogatása, átfogó, mindenre odafigyelő tevékenysége a mögöttünk maradt esztendőök során rádöbbenett bennünket az együvé tartozás, a közösségi tudat erejére, önbecsülésünkre!

Sütő András írja okulásul, figyelmeztetésül: „Ügy cselekedjünk, hogy megmaradjunk!” Meggyőződéssel vallom, hogy a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség munkáját a múltban éppen úgy, mint napjainkban, ez a Sütő András-i gondolat határozta meg, és határozza meg holnap és holnapután is.

Hét Nap, 2005. november 16. 30.

